

СПРАВА «МІЩЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF MISHCHENKO v. UKRAINE)

(Заява № 10415/16)

Стислий виклад рішення від 09 жовтня 2025 року

Заявника неодноразово визнавали винним у незаконному зберіганні наркотичних засобів та крадіжці. Зокрема, 17 лютого 2014 року його визнали винним у крадіжці та призначили покарання у виді двох років обмеження волі. 20 листопада 2014 року вироком Полонського районного суду заявника визнано винним у двох епізодах крадіжки, проникненні до приміщення та у спробі передачі наркотичних засобів до установи виконання покарань та обрано покарання у виді трьох років позбавлення волі, яке надалі збільшено до восьми років позбавлення волі з урахуванням невідбутої частини покарання за попереднім вироком від 17 лютого 2014 року. Апеляційний суд Хмельницької області та Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ залишили вирок без змін. Визнаючи заявника винним, суди посилалися на показання свідків та речові докази, зокрема на зроблені під час негласних слідчих дій записи його телефонних розмов. В апеляційній скарзі заявник поставив під сумнів автентичність записів телефонних розмов, зроблених під час негласних слідчих дій, аргументуючи це тим, що не пам'ятав тих розмов. Він також стверджував, що записи телефонних розмов були отримані без дозволу суду. У відповідь на запит апеляційного суду було повідомлено, що 13 травня та 5 червня 2014 року слідчий суддя санкціонував проведення негласних слідчих дій. Однак додаткову інформацію не надано через «засекречений» характер ухвал, які не були розкриті ні заявнику, ні судам, що розглядали справу. Апеляційний суд вважав отриману інформацію достатньою для відхилення твердження заявника про те, що оскаржувані заходи були незаконними. До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за статтею 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) у зв'язку з тим, що втручання у його право на повагу до приватного життя було незаконним. Заявник поставив під сумнів існування судових ухвал від 13 травня та 05 червня 2014 року, які санкціонували негласне перехоплення його телефонних розмов. Він також скаржився за пунктами 1 та 2 статті 6 Конвенції, що не розглянувши судові ухвали про надання дозволу на запис його телефонних розмов під час негласних слідчих дій та посилаючись на ці записи під час визнання його винним, національні суди підірвали справедливість судового розгляду його справи. Європейський суд дійшов висновку, що ця скарга підлягає розгляду лише за пунктом 1 статті 6 Конвенції. Розглянувши скаргу заявника за статтею 8 Конвенції, Європейський суд погодився, що заходи з перехоплення телефонних розмов заявника становили втручання у здійснення його права. Європейський суд виходив з припущення, що оскаржувані заходи мали законну підставу у національному законодавстві. Європейський суд зазначив, що з наявних у цій справі матеріалів

вбачається, що судам, які розглядали кримінальне провадження щодо заявника, було відмовлено у доступі до відповідних ухвал про санкціонування проведення негласних слідчих дій лише на тій підставі, що вони були «засекречені». Європейський суд також вважає правдоподібним твердження заявника про те, що він також ніколи не бачив цих ухвал. Крім того, через ненадання Урядом копій відповідних ухвал Європейському суду він не міг змоги встановити їхній зміст. За таких обставин Європейський суд дійшов висновку, що Уряд не продемонстрував, що заходи з проведення негласних слідчих дій щодо заявника були санкціоновані в результаті належного та детального судового розгляду, який, зокрема, був результатом встановлення балансу між відповідними конкуруючими інтересами, як того вимагає Конвенція та застосовне національне законодавство, та констатував порушення статті 8 Конвенції. Щодо скарги заявника за пунктом 1 статті 6 Конвенції Європейський суд наголосив, що хоча відповідний доказ був отриманий з порушенням статті 8 Конвенції, його використання національними судами автоматично не тягне за собою порушення статті 6 Конвенції. На підставі наявних матеріалів, Європейський суд дійшов висновку, що загальна справедливість судового розгляду не була безповоротно підірвана визнанням допустимим оскаржуваного доказу, а, отже, не було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Оголошує заяву прийнятною;
2. Постановляє, що було порушено статтю 8 Конвенції;
3. Постановляє, що не було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції;
4. Постановляє, що:

(a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику 1 200 (одна тисяча двісті) євро, та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

5. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.